

**Vanuit 30 jaar OCMW
in samenspraak naar
een vernieuwend sociaal beleidsplan
voor Aalst 2007 - 2012**

Welzijnsbeleid is...

- ... omzien, naar wie achtergebleven is;
- ... zorg om menselijke waardigheid;
- ... een duw in de rug bij wie het tegenzit;
- ... met verantwoordelijkheidszin toekomstige zorgvragen nu al voorzien.

Bij welzijnsbeleid...

- ... gaat het om mensen
- ... in situaties waar hulp, zorg, aandacht... nodig is
- ... en om kwaliteit van leven,
- een recht van iedereen.

Welzijnsbeleid vergt

- ... een doortastend beleid van respect en solidariteit;
- ... visie, inzet en samenwerking...
- voor, maar vooral samen met mensen.

Het OCMW en de stad Aalst gaan voor een sterk, eigentijds, doordacht en begeesterend welzijnsbeleid:

- Als dienstverlener
- Als openbaar bestuur met belangrijke bevoegdheden, dicht bij de burger
- Als centrumstad, met een typisch stedelijke problematiek die toegang geeft tot belangrijke financiële middelen vanwege de hogere overheden
- Als vertegenwoordiger van de bevolking, die actief opkomt voor lokale noden, ook op hogere bestuursniveaus
- Als partner en lokale regisseur in het welzijnsveld waar een verscheidenheid van initiatiefnemers samen instaan voor het welzijnsaanbod

Eerst wordt ingegaan op de meer algemene krachtlijnen, waarna in detail de beleidsintenties aangegeven worden t.a.v. specifieke doelgroepen en op welbepaalde beleidsdomeinen.

Als een logisch gevolg van de inclusieve aard van 'welzijnsbeleid' heeft dit sociaal beleidsplan ook raakvlakken met andere beleidsmateries. Sommige actiepunten horen logischerwijze thuis bij meerdere indelingen, maar zijn uiteraard slechts een keer opgenomen.

Wij danken iedereen, van raadsleden en personeelsleden tot de spelers op het welzijnsveld, die heeft bijgedragen tot de totstandkoming van deze beleidsnota en hopen op een vlotte uitvoering van de geformuleerde plannen.

Namens de OCMW raad,

Patrick De Smedt
voorzitter

Inhoudstafel

1. Krachtlijnen

- 1.1. Lokaal Sociaal Beleid
- 1.2. Sociaal Huis
- 1.3. Stedenfonds 2008 - 2013
- 1.4. Sociaal Lokaal Beleid
- 1.5. Sociaal weefsel

2. Sociale dienstverlening

- 2.1. OCMW- dienstverlening
- 2.2. De brede welzijnsdienstverlening
- 2.3. Thuiszorg
- 2.4. Gezinsbeleid

3. Aandachtsgroepen en doelgroepen

- 3.1. Personen in armoede en sociale uitsluiting
- 3.2. Alleenstaanden
- 3.3. Personen met een handicap
- 3.4. Senioren
- 3.5. Etnisch –culturele minderheden

4. Inclusieve domeinen

- 4.1. Gezondheidszorg
- 4.2. Cultuurparticipatie
- 4.3. Woonbeleid

5. Personeel

- 5.1. Een aangepast personeelskader
- 5.2. Professionele inzet en jobtevredenheid

1. Krachtlijnen

1.1. Lokaal Sociaal Beleid

1.1.1. Naar een geïntegreerde, integrale en vraaggestuurde sociale dienstverlening

Welzijnsbeleid heeft en vraagt aandacht voor wie achterblijft en geen aansluiting meer vindt met de maatschappij.

Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van stad en OCMW om de toegang tot maatschappelijke dienstverlening en het vrijwaren van de grondrechten voor iedere burger te verzekeren en zo sociale uitsluiting tegen te gaan. Het aanbieden van een toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening en het bereiken van de beoogde doelgroep is een tweede grote doelstelling van het decreet lokaal sociaal beleid.

Het lokaal sociaal beleid biedt de kans te vertrekken vanuit een gezamenlijke visie omtrent sociale dienst- en hulpverlening om te ageren tegen mechanismen van sociale en maatschappelijke uitsluiting en achterstelling.

De meerwaarde van het lokaal sociaal beleid ligt in de aandacht voor een geïntegreerde aanpak en de focus op een klantgericht aanbod.

Het lokaal bestuur zorgt als regisseur op het welzijnsveld voor de nodige coördinatie, afstemming en samenwerking om te komen tot een geïntegreerde, integrale en vraaggestuurde sociale dienstverlening.

Dit inclusief en integraal beleid komt duidelijk tot uiting in het Lokaal Sociaal Beleidsplan, waarin de relatie met andere beleidsdomeinen wordt weergegeven. Zo komen algemeen welzijnswerk, kinderopvang, het maatschappelijk opbouwwerk, voorzieningen voor bejaarden en in de thuiszorg, diensten voor oppashulp en het ouderenparticipatiebeleid zeker aan bod.

1.2.2. Regisseur in het welzijnsbeleid

De verdere ontwikkeling van het Aalsterse welzijnsbeleid kan niet los bekeken worden van het decreet lokaal sociaal beleid. Aalst ziet in dit decreet de bevestiging van het belang dat al sinds 1984 (= oprichting van het Aalsterse Coördinatiecomité voor Welzijnsbeleid) in onze stad gehecht wordt aan o.m. een inclusieve benadering van de welzijnsproblemen, samenwerking en overleg en een planmatige, professionele en gecoördineerde aanpak.

Om deze regisseursfunctie voor het Aalsterse welzijnsbeleid daadwerkelijk te kunnen realiseren werd bij aanvang van deze bestuursperiode de combinatie gemaakt van voorzitterschap OCMW met schepenbevoegdheden Welzijn, Sociale zaken en Gezin. Tegelijk werd binnen het OCMW een coördinator lokaal sociaal beleid aangesteld in functie van o.a. de dringende opmaak van het decretaal verplichte lokaal sociaal beleidsplan, de oprichting van een welzijnsplatform en de begeleiding van de lokale actoren die integraal werden overgeheveld naar het OCMW en vanaf 2008 worden gefinancierd met reguliere OCMW middelen.

Aalst wil in 2008 een deskundig onderbouwd en strategisch lokaal sociaal beleidsplan opmaken voor de periode 2008 – 2013.

1.2.3. Optimalisatie van de samenwerking

Zowel bij de opmaak als bij de uitvoering van het plan lokaal sociaal beleid zal aandacht gaan naar participatie, dialoog en samenwerking met de lokale actoren en de beoogde doelgroepen. Naast de stad en het OCMW zijn dus ook tal van welzijnsorganisaties, doelgroepverenigingen, diverse adviesraden en andere spelers op het welzijnsveld (bv. mutualiteiten) betrokken.

Het lokaal bestuur erkent de noodzaak van een welzijnsplatform met brede samenstelling om de verschillende spelers op het veld te verzamelen en te laten participeren, wat ook inhoudt dat de professionele ondersteuning en de vertegenwoordiging van gebruikers verzekerd wordt.

Naast dialoog en samenwerking via een welzijnsforum, worden voor de periode 2008 – 2013 ook de samenwerkingsovereenkomsten met een aantal lokale actoren hernieuwd en geactualiseerd met het oog op een duurzame sociale, kwalitatieve en complementaire dienstverlening. Door vanaf 2008 de werking van alle lokale actoren actief in de welzijnssector vanuit het OCMW te laten coördineren en bijsturen, subsidiëren en evalueren, wordt het welzijnsveld versterkt en beter op mekaar afgestemd.

1.2. Sociaal Huis

Het lokaal bestuur moet oog hebben voor dienstverlening die de hulpvrager als uitgangspunt neemt én voor een integrale en geïntegreerde aanpak van de hulpvraag. Deze geïntegreerde dienstverlening beoogt een maximaal bereik van de bevolking via een éénloketsfunctie als laagste en enige drempel met gelijke toegang voor iedere belanghebbende om het geïntegreerde hulpverleningsproces een aanvang te laten nemen.

Een verdere optimalisering van de werking van het Sociaal Huis moet er toe bijdragen dat de doelstellingen van het decreet lokaal sociaal beleid ten volle worden gerealiseerd: één loket met een informatie – en doorverwijsfunctie via een Sociaal Huis. De realisatie van een geïntegreerd loket, waar het loket OCMW en Sociaal Huis samengaan, werd opgenomen in de stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008 – 2013.

Om de toegang tot de dienstverleningen te verhogen en te garanderen, worden permanenties bij verlengde weekends, feest – en brugdagen ingevoerd.

Het Sociaal Huis wenst door een uitbreiding van haar bestuursorgaan vanaf 2008 een groter aantal maatschappelijk relevante actoren te betrekken bij haar werking, om zo de reeds bestaande samenwerkingen te consolideren, het maatschappelijk draagvlak te verbreden en de participatie van doelgroepen en de bevolking te verbeteren.

1.3. Stedenfonds 2008 – 2013

Binnen de stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008 – 2013 is het OCMW projecteigenaar en - uitvoerder van 2 operationele doelstellingen opgenomen onder de strategische doelstelling "het ontwikkelen van een geïntegreerde en integrale sociale dienstverlening", met name:

1.3.1. Het uitbouwen van een éénloketsfunctie Sociale dienstverlening

De realisatie van één loket geïntegreerde dienstverlening zal concreet tot uiting komen in volgende acties:

- Het wegwerken van een dubbel onthaal Sociaal Huis en OCMW en de realisatie van één loket in de verbouwde onthaalruimte van het administratief centrum OCMW Aalst
- Het loket is dienstoverschrijdend - geeft toegang tot meerdere, geïntegreerde dienstverleningen met in een eerste fase de afstemming van de dienstverlening OCMW, Stad, Sociaal Huis en CAWRA en in volgende fasen met anderen. Ook is er de wisselwerking tussen de dienst Welzijn van de stad en het OCMW naar aanleiding van de ontwikkelingen binnen het Lokaal Sociaal Beleid. De oprichting van een welzijnsforum, met een vertegenwoordiging van het brede welzijnsveld, moet en zal behoeften, noden en mogelijkheden aan de oppervlakte brengen waarop, door de centralisatie van diensten en de bundeling van krachten, efficiënt zal kunnen worden ingespeeld. Hulpvragen worden intern of extern doorverwezen waardoor een verhoogde aandacht voor de samenhang van de vragen wordt gerealiseerd.
- Er is aandacht voor privacy en respectvol omgaan met bezoekers

Het toekomstig "welzijnshuis" zal de reeds uitgebouwde dienstverlening van Stad, het OCMW en het Sociaal Huis verenigen en verder uitbouwen met aandacht voor:

- Eénmalige intake en optimalisatie doorverwijsfunctie
- Het spoor van een virtueel uitgebouwd en telefonisch bereikbaar 'huis' kan een aanvullende rol vervullen om de bevolking beter in contact te brengen met de door hen gewenste hulp.
- Samenwerking met laagdrempelige voorzieningen zoals de lokale dienstencentra en het buurtwerk in het belang van minder gemakkelijk bereikbare bevolkingsgroepen.
- De netwerking met de diverse organisaties die Aalst rijk is, moet nog verder uitgebouwd worden. Zo kan overwogen worden om zitdagen van externe diensten in het 'welzijnshuis' te laten plaats vinden.

De nieuwe gezamenlijke formule dient op grote schaal bekend gemaakt te worden.

1.3.2. Het waarborgen van een effectieve hulpverlening door het realiseren van een gediversifieerd aanbod inzake opvang en de uitbreiding ervan

Naast het uitbreiden van de capaciteit bed, bad, brood en de bestaande crisis- en lange opvang, zal de dienstverlening worden uitgebreid naar opvang voor nieuwe doelgroepen, nl. vrouwen, ook met kinderen, en de opstart van een meldpunt voor crisishulpverlening aan minderjarigen.

Naast de uitbreiding voorzien binnen het stedenfonds, is ook onderzoek nodig naar opvangmogelijkheden voor minderjarigen en druggebruikers.

1.4. Sociaal Lokaal Beleid

1.4.1. Krachtige sociale dimensie

Het is een streven om via het "Lokaal Sociaal Beleid" op termijn te komen tot een sociaal lokaal beleid in alle beleidsdomeinen via het inbouwen en versterken van een sociale dimensie in alle beleidsdomeinen.

1.4.2. Realisatie van de welzijnstoets

Door de ontwikkeling en het gebruik van een welzijnstoets als instrument voor inclusief beleid, kan vermeden worden dat een nieuwe dienstverlening haar doel voorbijschiet m.a.w. niet de beoogde resultaten genereert of niet ten goede komt van de beoogde doelgroep. De welzijnstoets bundelt de bekommernissen van een gezinseffectenrapportering, een gender/gelijkekansentoetsing, een armoedetoets, een integratie-effectrapport, enz. Gelet op de pilootwaarde wil het lokaal bestuur voor de totstandkoming van dit beleidsinstrument op zoek gaan naar een partner (bv. een sociale hogeschool).

1.4.3. Sociale clausules bij overheidsopdrachten

Het OCMW heeft de mogelijkheid om bij het uitschrijven van overheidsopdrachten de reikwijdte te verruimen van de doelstellingen van het lokaal welzijnsbeleid door het opleggen van sociale clausules. Deze clausules kunnen betrekking hebben op de werkgelegenheid (inzonderheid van kansengroepen) zowel als andere thema's van ethische aard (bv. inzake duurzame ontwikkeling).

1.4.4. Het OCMW als Maatschappelijk Verantwoorde Onderneming (MVO)

Het lokale bestuur heeft de taak een voortrekkersrol en voorbeeldfunctie te bekleden in het MVO-beleid. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is de uitdaging om zowel economische, ecologische en sociaal-maatschappelijke winst te halen door de belangen op drie gebieden – people, planet en profit – met elkaar in balans te brengen op een wijze die tegemoetkomt aan de verwachtingen van alle stakeholders. Lokale besturen hebben er belang bij om het maatschappelijk verantwoord ondernemen te realiseren en te stimuleren en moet dit geleidelijk in alle beleidsdomeinen implementeren.

Daarnaast voorziet duurzame ontwikkeling in de behoeften van de huidige generatie zonder daarbij de mogelijkheden van toekomstige generaties in gevaar te brengen.

Het maatschappelijk verantwoord ondernemen is meer dan milieumaatregelen en het inbouwen van kwaliteit. Zo kan het inbouwen van een sociale clausule, bijvoorbeeld m.b.t. tewerkstelling, in aanbestedingen de aanzet geven tot een Maatschappelijk Verantwoord Ondernemend OCMW.

1.5. Sociaal weefsel

1.5.1. Sociale samenhang bevorderen met oog voor diversiteit en wederzijds respect

Een gevoel van welzijn en veiligheid hangt nauw samen met de kwaliteit van de leefomgeving en het bestaan van een sociaal weefsel. Hier passen de ondersteuning en uitbouw van kleinschalige welzijnsbevorderende initiatieven, vrijwilligerswerk en allerlei vormen van samenwerking en solidariteit.

De samenleving wordt ook gekenmerkt door een grote diversiteit aan mensen en hun draagkracht. Daarom is het vanuit het sociaal beleid belangrijk om ook 'gemengde ontmoetingskansen' te bevorderen en te werken aan een betere integratie van personen van allochtone origine.

'Wederzijds respect' is een voorwaarde tot het samenleven in veiligheid en welzijn en het opbouwen van een grotere sociale samenhang. De actualiteit en realiteit leren ons dat dit essentieel respect niet altijd aanwezig is. Daarom moet ook in het welzijnsbeleid nagegaan worden hoe dit integraal en multidisciplinair kan bevorderd worden.

1.5.2. Buurtleven ook sociaal aanmoedigen

In onze centrumstad stellen we vast dat een verhoogde aandacht voor de buurtdimensie een sociale meerwaarde geeft.

Hiertoe kunnen bijdragen:

- Buurtopbouwwerk en buurtwerk in die buurten waarvan dit omwille van de sociale kenmerken prioritair gewenst is.
- Het buurtleven aanmoedigen door het activeren van een netwerk van organisaties die een buurtfunctie vervullen.
- De communicatie tussen het bestuur en bewoners zou ten dele op niveau van de wijk kunnen georganiseerd worden in plaats van per thema.
- Een bijzondere positie neemt het ontmoetingscentrum De Brug in, waar de stad met een nieuwbouw een sterke impuls geeft aan het rechteroeverbuurtleven. De sociale en laagdrempelige functies die verbonden zijn met de basisdoelstellingen van dit ontmoetingscentrum worden verankerd in de uitbouw van een buurtrestaurant met cafetaria door vzw Opleidingscentrum De Loods, met meer aangepaste huurovereenkomsten voor de vaste gebruikers (Parol en Buurtweb) en in het gebruiksreglement met o.m. aangepaste tarieven voor occasioneel gebruik.

- Een sociaal buurtbeleid wil doelbewust de buurten ook zelf instrumenten in handen geven. In overleg moet dit verder geconcretiseerd worden.
- Door een verhoogde sociale samenhang kunnen ook vele mensen uit hun sociaal isolement worden gehaald.

1.5.2. Ontmoetingshuis De Brug

Een gevoel van welzijn en veiligheid hangt nauw samen met de kwaliteit van de leefomgeving en het bestaan van een sociaal weefsel. Hier passen de ondersteuning en uitbouw van kleinschalige welzijnsbevorderende initiatieven, vrijwilligerswerk en allerlei vormen van samenwerking en solidariteit.

Om dit mogelijk te maken dient de lokale overheid te voorzien in voldoende geschikte basisinfrastructuur en begeleidend personeel onder meer via socio-culturele wijkcentra.

De Brug is een ontmoetings- en activiteitscentrum voor alle inwoners van de stad en wil een brug slaan tussen de bewoners van linker – en rechteroever.

Om deze ontmoetingskansen, activiteiten en participatie te bevorderen wil De Brug, in samenwerking met verenigingen, buurtbewoners en vrijwilligers, een dynamisch ontmoetingscentrum worden met een geïntegreerd en divers aanbod en veel aandacht voor diversiteit en laagdrempeligheid, onder meer door toeleiding via het buurtrestaurant met cafetaria. Om een nieuwe dynamiek op gang te brengen werd alvast een buurthuiscoördinator aangesteld.

Bij buurtwerking mag, naast de aandacht voor publieke ruimte, ontmoeting, vorming en ontspanning, het sociaal welzijn van een buurt niet worden vergeten. Door centralisatie van het aanbod op één punt binnen de buurt kan er beter en vlugger worden ingespeeld op de noden van de buurt en haar bewoners.

Mogelijkheden hiertoe worden geboden via de huisvesting van de sectie Gezin in het ontmoetingshuis. Een éénloket kinderopvang en een opvoedingswinkel kunnen bijdragen tot een gediversifieerde en verhoogde toeleiding naar De Brug, waardoor ook het aanbod zichtbaarder wordt voor de bewoners van de buurt en de stad.

Diensten met een sociale dimensie van de sectie Sociale Zaken van de Stad worden overgeheveld naar het voorziene éénloket waardoor het soms stigmatiserende karakter van het OCMW kan afgebouwd worden.

2. Sociale dienstverlening

2.1. OCMW dienstverlening

2.1.1. Van OCMW naar 'Centrum voor Welzijn'

Maatschappelijk welzijn is een recht, waarbij visie en missie een duidelijke rol spelen. Er moet gestreefd worden naar 'dienstverlening op maat' en preventief werken, ook in een periode met nieuwe uitdagingen.

Toch moeten we vaststellen dat het OCMW voor velen nog een te hoge drempel heeft. Mensen zien het nog te vaak als de laatste redplank, ook al zou het OCMW vaak beter kunnen helpen als men tijdig hulp inroept.

Om het profiel van het OCMW als begeleidende, ondersteunende en preventieve dienstverlener in de verf te zetten wordt een naamswijziging overwogen. Het is en blijft immers de bedoeling om een echt welzijnscentrum te zijn waar mensen zich welkom en geholpen voelen. In deze optiek moet de inkombarrière aangepast worden naar een uitnodigend, geïntegreerd onthaal.

Het nieuwe concept moet voor de burger een huis van vertrouwen zijn. Om dit te onderstrepen wordt aan alle OCMW raadsleden en OCMW ambtenaren gevraagd een ethische en deontologische code te ondertekenen die o.a. de discretie garandeert omtrent persoonlijke cliëntgegevens. De ethische code biedt ook een basis tot verantwoord samenwerken met andere organisaties in situaties waarin sprake is van gedeeld beroepsgeheim.

2.1.2 Evolutie sociale dienstverlening OCMW

2.1.2.1. Aangepaste hulp bij energie-armoede

Energie is een basisrecht, maar door de hoge energieprijzen, persoonlijke budgetteringsmoeilijkheden en onaangepastheid van woningen komt dit recht voor vele mensen in het gedrang.

Het OCMW doet er via het LAC (Lokaal Adviescomité) alles aan om te vermijden dat mensen die problemen hebben met de betaling van de energiefactuur worden uitgesloten van dit basisrecht. Voor personen met een budgetmeter wordt onderzocht hoe het aantal oplaadpunten kan uitgebreid worden over het grondgebied van Groot-Aalst. De signaalfunctie van het OCMW is cruciaal in het contact met sociale leverancier Eandis. Om mensen verder te helpen met problemen met de energiefactuur werd binnen het OCMW een Energiecel opgericht.

Naast het systeem van steun voor elektriciteit en aardgas (energiefonds), wordt nu ook een procedure uitgewerkt om aan cliënten renteloze leningen toe te staan voor de aankoop van steeds duurder wordende stookolie.

Er dient ook blijvende aandacht te gaan naar veilige verwarmingstoestellen bij kansarmen o.a. door preventie rond CO- intoxicatie.

2.1.2.2. Sociale tewerkstelling

Uitbreiding van de sociale tewerkstelling van het OCMW via diensteneconomie en art.60 § 7 door een optimale benutting van het te besteden budget waardoor het huidige aantal tewerkstellingen kan uitgebreid worden.

2.1.2.3. Anonieme huurwaarborgregeling

Niet iedereen kan op de huurmarkt de gevraagde huurwaarborg betalen. Volgens welbepaalde criteria kan het OCMW hier voorfinancieren. Gebleken is dat rechtstreekse overschrijving van het bedrag vanuit het OCMW op de rekening van de huiseigenaar nadelige gevolgen kan hebben voor de huurder (weigering van het huurcontract). Daarom werkt het OCMW een nieuwe regeling uit die de privacy van de huurder garandeert waardoor de huurkansen vergroten.

2.1.2.4. Leefloon en steun

Om een ruimer aanbod aan begeleiding te kunnen realiseren via de maatschappelijk werkers, worden de administratieve procedures voor de aanmaak van een sociaal dossier vereenvoudigd.

De toekenning van leefloon aan onthaalouders en jongvolwassenen uit begeleid wonen wordt juridisch onderzocht en uitgewerkt. Ook financiële steun aan niet – leefloners met een laag inkomen (bv. gepensioneerden) wordt daar waar nodig opnieuw ingevoerd.

2.1.2.5. Schuldhulpverlening

De capaciteit van de OCMW-dienst schuldhulpverlening wordt uitgebreid, waardoor de dossiers sneller kunnen worden ingeleid bij de rechtbank en de wachtlijsten kunnen worden weggewerkt.

De verschillende vormen van schuldhulpverlening worden samengebracht zodat het personeel flexibeler kan ingezet worden.

2.2. De Brede welzijnsdienstverlening

2.2.1. Betere communicatie

Sociale dienstverlening moet voor iedereen doorzichtig en toegankelijk zijn. Op een volgehouden en meer systematische wijze moet er daarom voor gezorgd worden dat de Aalstenaar vlotter zijn weg vindt in het groot aanbod aan welzijnsdiensten en voorzieningen. Naast de publicaties van de stad Aalst, gecoördineerde folderverspreiding en gebruik van de infoborden,... behoort ook de inrichting van een welzijnsbeurs tot de mogelijkheden. Hiertoe wordt alvast een OCMW-informatiestand ontwikkeld en wordt de "sociale kaart" op de OCMW-website geplaatst.

2.2.2. Preventie

Er zijn tal van welzijnsnoden waar de preventieve werking kan versterkt worden. Misschien is in het verleden 'preventie' te beperkt in verband gebracht met enkel gezondheids- en veiligheidsproblemen, maar ook inzake 'welzijn' is het veel beter om problemen te voorkomen dan ze te moeten oplossen.

Omdat er uiteraard keuzes moeten gemaakt worden is het aangewezen om, vanuit een ruim overleg, over te gaan tot het opstellen van een beleidsplan "welzijnspreventie", waarin de verschillende werkterreinen en doelstellingen bepaald worden.

Het is allicht ook een ijdele droom om budgetteringshulp en schuldregelingen overbodig te maken. Toch kan ook op dit terrein veel meer gedaan worden op gebied van primaire preventie (zorgen dat mensen niet in de schulden geraken) en secundaire preventie (erger vermijden). Bij een dergelijk opzet kunnen vele instanties een nuttige rol vervullen.

2.2.3. Ondersteuning van en door vrijwilligers

In diverse OCMW-diensten is het zinvol om vrijwilligers in te schakelen. In vele diensten kan een goed uitgebouwde vrijwilligerswerking een meerwaarde betekenen.

Aandacht zal besteed worden om het geheel van de OCMW-vrijwilligerswerking in samenwerking met Teledienst vzw op een degelijke wijze te organiseren, rekening houdend met de nieuwe wetgeving terzake. Ook de reeds ontwikkelde vrijwilligerswerking moet beter bekend gemaakt worden.

2.3. Thuiszorg

Uit studies blijkt dat ouderen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving willen blijven, ook voor de overheid de goedkoopste formule. Om dat te bekomen verdient de thuiszorg blijvende aandacht.

2.3.1. Expansieve groei

De thuiszorgdiensten van het Aalsterse OCMW zijn reeds stevig uitgebouwd. Zij behoren tot de grootste in Vlaanderen en er is een ruime diversiteit van aanbod: gezinszorg, poetsdienst, klusjesdienst, thuisbezorging maaltijden,... Antennefunctionarissen gaan actief op bezoek bij ouderen en brengen zo de diensten van stad en OCMW bij de mensen thuis. Een goed overwogen uitbreiding van het aantal "antennes" en hun functie - als buddy mee zorg dragen voor oudere mensen - , genereert mogelijkheden om bejaarden uit hun isolement te halen. De Plusbus kan nog meer ingeschakeld worden om ouderen naar allerhande activiteiten, o.a. in de OCMW-dienstencentra, te brengen en zo de vereenzaming als gevolg van beperkte mobiliteit op te vangen.

Via de antennefunctionarissen wordt een boodschappendienst opgestart.

Door de vergrijzing en verwitting neemt de vraag naar thuiszorg versneld toe. De demografische evolutie voorziet een verdrievoudiging van het aantal 80-ers over 20 jaar. Het OCMW moet daarop inspelen.

- Om te verhelpen aan de wachtlijsten in de thuiszorg wordt, bovenop de reguliere werking, maximaal gebruik gemaakt van de dienstencheques, die ook een sociale tewerkstelling opleveren.
- De versterking van de interventiedienst Gezins- en Bejaardenhulp voor een verdere uitbouw van het aanbod kwalitatieve hulpverlening

- Voor kleine klusjes in huis of in de tuin kan de samenwerking met Sociale Werkplaats De Loods nog verstevigd worden. Ook de technische scholen en het deeltijds onderwijs zijn mogelijke aanspreekpunten voor het uitvoeren van beperkte opdrachten.
- In aanvulling van het eigen OCMW-aanbod is ook samenwerking met de andere lokale actoren inzake thuiszorg gewenst. In samenspraak moeten alle mogelijkheden benut worden om het aanbod in Aalst beter op mekaar af te stemmen en zo sterk mogelijk te kunnen uitbreiden.
- De uitbouw van lokale dienstencentra in alle zorgcirkels van de stad is van groot belang ter ondersteuning van de thuiszorgdiensten
- Sluitstuk van het thuiszorgbeleid is een daadkrachtig activeringsbeleid voor vrijwilligershulp en mantelzorg. In dit verband is de verdere uitbouw van vormen van ondersteuning (kortopvang, nachtopvang, dagcentra), zoals opgenomen in het Zorg Strategisch Plan, noodzakelijk.

2.3.2. Warme maaltijdbedeling

Tot voor kort bracht het OCMW dagelijks warme maaltijden aan huis. Om budgettaire redenen wordt nu samengewerkt met een bedrijf. Deze hervorming leidde echter tot een sterk afgeslankt aantal gebruikers. Een evaluatie dringt zich op. Op basis van de evaluatieresultaten zal worden onderzocht of het OCMW opnieuw dient bij te sturen.

2.3.3. Nood aan thuiszorg 's nachts

Ondanks een goed uitgebouwde en toegankelijke hulp- en dienstverlening overdag, lopen veel thuiszorgsituaties stuk op een gebrek aan continuïteit tijdens de avond- en nachturen.

De thuiszorg in Aalst is goed georganiseerd tussen 7 uur 's ochtends en 21 uur 's avonds, maar er bestaat een gebrek aan thuiszorgmogelijkheden tijdens de avond- en nachturen.

Het zorgstrategisch plan vermeldt de oprichting van een centraal infopunt, met o.a. een meldpunt "Brugzorg". Brugzorg heeft tot doel aan ouderen die thuis verzorgd worden en meteen ook aan hun mantelzorgers, 's nachts hulp te bieden. Het opstarten van een interventieploeg – een "wachtdienst" – die werkt met als uitvalsbasis het woon- en zorgcentrum, is het overwegen waard.

2.3.4. Mantelzorgpremiebeleid

Mantelzorg, het instaan voor de zorg van een ziek of bejaard familielid, is niet voor iedereen financieel haalbaar, een markant staaltje van sociale ongelijkheid. De Vlaamse mantelzorgpremies moeten dan ook beter bekendgemaakt worden aan de rechthebbenden via de thuiszorgdienst van het OCMW.

De invoering van een aanvullende mantelzorgvergoeding is gewenst om nog meer volwassenen te stimuleren en te ondersteunen bij het opnemen en/of verzorgen van een zorgbehoevende bejaarde. De premie varieert naargelang de zorgbehoeftegraad.

Daarom kan ook het bestaande reglement inzake de stadspremie voor bejaarden met beperkingen het best geïntegreerd worden in de informatieverstrekking vanuit het OCMW.

2.4. Gezinsbeleid

2.4.1. Uitbouw van de kinderopvang

Er is in Aalst een sterk onevenwicht tussen vraag en aanbod inzake georganiseerde kinderopvang. De stadsmonitor en de lange wachtlijsten tonen aan dat dringend werk moet gemaakt worden van bijkomende initiatieven. Voor opvang in de bestaande initiatieven dient men lang voor de geboorte te reserveren.

Hierdoor zijn ouders genoodzaakt andere opvanginitiatieven te zoeken, die niet noodzakelijk beantwoorden aan de normen van Kind en Gezin of waar de tarieven dermate hoog kunnen zijn (en niet aangepast aan het inkomen) dat het – zeker voor de financieel zwakke groepen - niet haalbaar is om uit werken te gaan.

Alle mogelijkheden tot het creëren van bijkomende opvangplaatsen dienen te worden onderzocht in samenwerking met alle initiatieven. Daarnaast wordt de kwaliteit van de bestaande stadsinitiatieven gegarandeerd.

2.4.1.1. Buurtgerichte opvang

Vanuit de stedelijke kinderdagverblijven kan, inspeland op de nieuwe subsidiëringmogelijkheden, buurtgerichte opvang opgezet worden in wijken waar er geen of te weinig (betaalbaar) aanbod is.

2.4.1.2. Samenwerking met bedrijven

In of nabij de industriezones kan in samenwerking met bedrijven kinderopvang georganiseerd worden. Via een samenwerkingsverband tussen de Stad, OCMW en ASZ kan een bijkomend initiatief genomen worden op de ASZ campus.

2.4.1.3. Verdere uitbouw van de buitenschoolse opvang

In Aalst is er nog geen netoverschrijdend erkend Initiatief voor Buitenschoolse Opvang (IBO). Het bestaande aanbod van buitenschoolse opvang dient eerst in kaart gebracht, zodat met kennis van zaken desgewenst hiertoe kan beslist worden, ook rekening houdend met het nieuwe flankerend onderwijs-decreet.

2.4.1.4. Flexibele opvang

Aalst heeft ingetekend op het recent door de Vlaamse overheid mogelijk gemaakte poolstelsel voor flexibele en occasionele kinderopvang, gekoppeld aan onze bestaande opvangvoorzieningen. Hierdoor kan reeds in 2008 gestart worden met flexibele opvang, zodat reeds gedeeltelijk tegemoet kan gekomen worden aan de vraag van ouders (vaak ook eenoudergezinnen) die op onregelmatige uren werken.

2.4.1.5. Occasionele opvang

Werkzoekenden staan vaak ook voor de opgave om occasioneel en snel opvang te vinden bij sollicitatie, terwijl zij zich, juist omwille van hun werkloosheid, niet langdurig ingeschreven hebben op een wachtlijst.

In het kader van het zoeken naar oplossingen voor flexibele opvang is daarom gewenst dat ook dringende of occasionele opvang in geval van sollicitatie, opleiding of plotse indiensttreding mogelijk gemaakt wordt. Aalst heeft een aanvraag daartoe ingediend.

2.4.1.6. Ondersteuning van onthaalgezinnen

Het statuut van de onthaalouder werd reeds aangepast, maar kan nog verbeterd worden. De stad wil de stedelijke onthaalgezinnen op een goede manier verder begeleiden en extra ondersteunen.

2.4.1.7. Lokaal Overleg Kinderopvang

Ook op vraag van de Vlaamse overheid wordt een Lokaal Overleg Kinderopvang (LOK) als gemeentelijke adviesraad opgericht. De kinderdagverblijven, diensten voor onthaalgezinnen, mini-crèches, occasionele kinderopvang, zelfstandige kinderdagverblijven, zelfstandige opvanggezinnen, buitenschoolse opvang,... zijn partners en geen concurrenten in het beantwoorden van de evoluerende vraag naar kinderopvang.

Om een divers en flexibel aanbod voor de ouders te kunnen aanbieden, is samenwerking tussen deze verschillende organisatoren nodig. Bedoeling is om informatie, overleg en samenwerking tussen alle partners uit de private- en openbare sector te bevorderen.

Op deze manier wil de lokale overheid komen tot een goed georganiseerd netwerk van kinderopvang dat beter kan inspelen op de wijzigende noden in de sector. Het is de taak van de lokale overheid om hierin een sturende en coördinerende rol te spelen. Het is wenselijk dat één aanspreekpunt informatie geeft over het totale opvangaanbod, het aantal vrije plaatsen, de ouderbijdragen, enz. (éénloket functie)

2.4.1.8. Vrijwilligers in de kinderopvang

Sinds de nieuwe wetgeving op het vrijwilligerswerk neemt het besef nog toe hoe maatschappelijk nuttig het vrijwilligerswerk is. Ook in de kinderopvang kunnen vrijwilligers zinvol ingeschakeld worden. Er zijn heel wat hulptaken waarmee de kinderbegeleid(st)er kan geassisteerd worden. Ook kan de zorg voor bv. kinderen met een handicap hierdoor verhoogd worden en dient huistaakbegeleiding verder uitgebouwd.

2.4.2. Opvoedingsondersteuning: een Aalsterse opvoedingswinkel

De laatste jaren is de opvoedingswijze fel gewijzigd. Vaak weten ouders, opvoeders, leerkrachten, ... niet hoe ze best moeten reageren in bepaalde situaties. Familie- en buurtnetwerking is ondertussen verschaald.

Gezinnen van allochtone afkomst, generatiearme gezinnen, nieuw samengestelde gezinnen (waar kinderen van verschillende partners samen opgevoed worden) hebben bijkomend ook specifieke problemen.

Een opvoedingswinkel is een laagdrempelige manier om informatie en ondersteuning te geven. Naar het voorbeeld van andere steden werd ook in Aalst een erkenning en subsidiëring aangevraagd bij Kind en Gezin.

3. Aandachtsgroepen en doelgroepen

3.1. Personen in armoede en sociale uitsluiting

3.1.1. Inschakelen van ervaringsdeskundigen

Inbreng van ervaringsdeskundigheid in het beleid is emanciperend voor de betrokkenen en komt het beleid en de uitvoering ervan ten goede. Vanuit de ervaringswereld van mensen die weten wat armoede is, kan zowel in de communicatie met de kansarmen als in de eigenlijke beleidsvoorbereiding meerwaarde gerealiseerd worden.

Het is voor Aalst nuttig om te onderzoeken op welke wijze ervaringsdeskundigheid best kan ingeschakeld worden.

3.1.2. Gecoördineerde aanpak tegen armoede en sociale uitsluiting

De kloof tussen wie heeft en niet heeft groeit. Armoede is een absoluut onrecht en heeft bovendien vele gezichten. Kansarmoede genereert sociale en culturele achterstelling die zich uit op vele gebieden, waardoor een globale aanpak nodig is. Omdat het hierbij gaat om inspanningen op vele terreinen – ook verschillende bevoegdheden – is het belangrijk om het overzicht te bewaren. Daarom wordt overwogen om jaarlijks, naar aanleiding van de Werelddag tegen Extreme Armoede (17 oktober), de lokale maatregelen in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting te evalueren.

3.1.3. Preventief armoedebeleid

Eén van de grote uitdagingen bij armoedebestrijding is de zeer kwetsbare gezinnen zo vroeg mogelijk opsporen en ondersteunen. Hier wordt "vindplaatsgericht maatschappelijk werk" als antwoord naar voor geschoven. Dit is een netwerkactie waarbij er samenwerking is tussen huisartsen, wijkagenten, thuiszorgwerkers, Kind en Gezin, CLB, CAW, buurtwerk, vierdewereldgroep, vrijwilligersorganisaties, kinderopvangdiensten, OCMW, straathoekwerk, enz.

Mits de nodige afspraken o.m. op gebied van discretie en begripvolle houding, kan een dergelijke samenwerking er in Aalst voor zorgen dat meer mensen de nodige hulp bekomen.

3.1.4. Sociale superette, maaltijdcheques en een sociale uitleendienst

Materiële hulpverlening zal nog een hele tijd noodzakelijk blijven. Vele honderden Aalstenaars zijn aangewezen op wat extra voedselhulp als aanvulling op hun beperkt inkomen. Het OCMW wil echter ook een aantal nieuwe sporen volgen.

- In samenwerking met organisaties die nu actief zijn inzake voedselbedeling zal worden onderzocht of ook in Aalst een "sociale superette" kan georganiseerd worden.
- Aanvullend kan gedacht worden aan het verstrekken van voedingcheques in te ruilen bij voedingsdistributie en dit wegens de emancipatorische meerwaarde: het gebeurt onopvallend en de hulpvrager kan een vrije persoonlijke keuze maken.

- Mogelijkheden tot oprichting van een sociale uitleendienst voor uitzonderlijk materieel voor persoonlijk gebruik in en aan de woning. Hieraan kunnen ook kortlopende opleidingsmodules gekoppeld worden, eventueel in samenwerking met vormingswerk en verenigingen.

3.1.5. Digitale kloof

Mensen met een beperkt inkomen of beperkte scholing missen nog vaak toegang tot de nieuwe communicatiemiddelen. Door de groeiende digitale kloof lopen deze mensen ook vaak kansen mis op de arbeidsmarkt. Kinderen van kansarme ouders, die thuis niet beschikken over een PC, lopen het risico achter te lopen op school. Een mogelijkheid hierbij is het maken van afspraken met lokale spelers en het optimaal gebruik maken van de bestaande infrastructuur.

3.2. Alleenstaanden

De groep alleenstaanden, al dan niet met kinderen, neemt bijzonder snel toe. Alleenstaanden krijgen vaak te kampen met financiële problemen en belanden in "nieuwe" armoede. Naast allochtone gezinnen blijken alleenstaande ouders de meest kwetsbare groep te zijn met een hoog armoederisico.

Op vele domeinen moet nagegaan worden op welke wijze meer rekening kan gehouden worden met de realiteit van eenoudergezinnen en alleenstaanden.

3.3. Personen met een handicap

3.3.1. Toegankelijkheidsbeleid

Door een degelijk toegankelijkheidsbeleid kan een grote groep medeburgers ondanks hun handicap geholpen worden om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Wonen, werken, winkelen, recreatie en cultuur, onderwijs, maatschappelijke dienstverlening, administratieve diensten, geïnformeerd zijn,... op al deze terreinen is er nood aan initiatieven en maatregelen om de leefsituatie van mensen met een handicap daadwerkelijk te verbeteren.

Personen met een handicap hebben ook nood aan informatie via diverse kanalen en willen zelf ook in dialoog treden met de lokale overheid.

Actieplannen worden het best opgesteld in samenspraak met de betrokkenen en hun verenigingen via een werkgroep toegankelijkheid met ondersteuning van een erkend toegankelijkheidsbureau. Aandacht moet, naast de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers, ook gaan naar blinden, doven, enz.

Het is wenselijk dat het 'actieplan toegankelijkheid' aangestuurd wordt vanuit het stedelijk welzijnsbeleid en in overleg met de verschillende beleidssectoren. Vanuit het welzijnsbeleid moet ook meer gesensibiliseerd worden bij bv. het uitbouwen van dienstverlening, de aanleg en inrichting van publieke ruimte en bij infrastructuurwerken. Om de doorgang zoveel mogelijk te vrijwaren wordt best ook sensibilisatie gericht naar de schoolgaande jeugd en pendelaars bv. vrijhouden van de stoep. Aan de stadswachten wordt gevraagd verhoogde aandacht te geven aan

deze problematiek. Informatie over premies, voor o.a. aanpassingen van de woning, zal naar het éénloket overgeheveld worden.

Via de uitreiking van de jaarlijkse toegankelijkheidspremie worden ook private voorzieningen verder gestimuleerd tot initiatief.

3.3.2. Bereikbaarheid van het sociaal restaurant

Het Aalsters sociaal restaurant, een initiatief van vzw De Loods, is niet meer weg te denken. Het enige minpunt is de moeilijke toegankelijkheid.

In samenwerking met De Loods komt in het ontmoetingscentrum "De Brug" een buurtrestaurant op de rechteroever, ook toegankelijk voor personen met een handicap.

3.3.3. Een speel-o-theek voor alle kinderen

Op initiatief van de Aalsterse Vierdewereldgroep en met medewerking van de stad is er in Aalst al enkele jaren een bloeiende speel-o-theek op de rechteroever. Van meet af aan heeft deze de bedoeling om zich open te stellen voor alle kinderen, d.w.z. ook kinderen uit een niet-kansarm milieu. Daarnaast bestaat er ook, binnen de stedelijke dienst Gezinszorg, een speel-o-theek ter ondersteuning van de eigen kinderopvanginitiatieven. In andere steden richt een speel-o-theek zich ook vaak tot kinderen met een handicap.

Via samenwerking tussen de stad, de Vierdewereldgroep en organisaties van personen met een handicap kan Aalst een inclusief speelaanbod realiseren, dit in het belang van alle kinderen en meer in het bijzonder in het belang van de kansarme kinderen en kinderen met een handicap.

3.3. Tewerkstelling van personen met een handicap

Via een gerichte doorverwijzing naar de Lokale Werkwinkel, waarin ook de stad en het OCMW partner zijn, kan aan personen met een handicap de nodige ondersteuning geboden worden op de arbeidsmarkt, zowel bij het zoeken naar aangepast werk en informatie over tewerkstellingssubsidies, het solliciteren en begeleiding en ondersteuning op de werkvloer.

Ook het OCMW moet als werkgever de nodige aandacht besteden aan het realiseren van tewerkstelling en creëren van kansen voor deze doelgroep binnen het eigen personeelsbestand, o.a. door mogelijke hinderpalen bij werving – en selectie zoveel mogelijk weg te werken.

3.4. Senioren

3.4.1. Inhaaloperatie inzake ouderenvoorzieningen

In 2030 is 25 procent van de bevolking ouder dan 65 jaar, tegenover 7 procent nu. Ook in Aalst is zorg een belangrijke uitdaging. Naast de thuiszorg (een prioritaire doelstelling) is ook de verhoging van het residentieel aanbod een demografische noodzaak. Hierbij moet vastgesteld worden dat het aanbod aan ouderenvoorzieningen in onze regio achterop hinkt in vergelijking met het Oost-Vlaams gemiddelde.

Vanuit de voor Aalst gemaakte omgevingsanalyse en strategische denkoefening worden volgende projecten in het ondertussen reeds opgemaakte Zorg Strategisch Plan voor de komende jaren naar voor geschoven om het ouderenzorgbeleid te realiseren:

- Wat de OCMW-rusthuizen betreft: het OCMW voorziet op korte, middellange en langere termijn en afhankelijk van de eigen financiële middelen en overheidssubsidiëring een beperkte verhoging van zijn rusthuisbedden capaciteit met 72 bedden om zo te komen tot 4 kleinschalige woon- en zorgcampussen met 90 à 120 bedden. Dit houdt naast de bouw van het nieuwe rusthuis De Hopperank in Erembodegem ook de opsplitsing in van het rusthuis Sint – Job met een nieuw te bouwen woon- en zorgcentrum in de Faluintjes (Baardegem of Meldert).
- Bedden voor kortverblijf worden gerealiseerd in het WZC Mijlbeke.
- In dienstencentra worden allerlei activiteiten georganiseerd voor de bevolking van de zorgcirkel. Mensen kunnen er voor heel wat uiteenlopende zaken terecht: verzorging, recreatieve activiteiten, warme maaltijden, socio-culturele activiteiten, vorming, enzovoort. Een dienstencentrum kan uitgroeien tot het kloppende hart van een buurt of wijk. Naast het OCMW-dienstencentrum gekoppeld aan het rusthuis Mijlbeke zullen ook op andere plaatsen nog bijkomend dienstencentra voorzien worden, al dan niet in samenwerking met de bestaande privé-initiatieven.

Om een kwalitatieve dienstverlening te kunnen blijven aanbieden zullen er tevens aanpassingswerken gebeuren aan de woon –en leefruimte van de bejaarden van WZC Mijlbeke en worden er voor elk van de centra voldoende gespecialiseerde medewerkers voorzien in het nieuwe personeelskader.

3.4.2. Van rusthuizen naar moderne woonzorgcentra

Naast het onderhoud van de infrastructuur van de rusthuizen aangepast aan de (evoluerende) veiligheid- en kwaliteitsnormen, moet ook nagegaan worden op welke wijze de rusthuizen kunnen evolueren tot eigentijdse woonzorgcentra waar het aangenaam is om te wonen, op bezoek te komen en om bezoek te ontvangen. Ook hier moet de kwaliteitsvolle opvang en begeleiding van mensen met verminderde zelfredzaamheid voor iedereen betaalbaar zijn en blijven.

Een aantal mogelijkheden voor een 'woonzorgcentrum', ook open voor de omgeving, met service, sociale woningen en aanleunwoningen:

- De zorggraad beter afstemmen op de thuiszorgmogelijkheden, rekening houdend met de leefbaarheid van de rusthuizen.
- Invoering of uitbreiding van de openingsuren van de cafetaria, eventueel met behulp van sociale tewerkstelling en/of vrijwilligerswerk.
- Activiteiten die op zich niet rechtstreeks met ouderenzorg te maken hebben een plaats te geven in het woonzorgcentrum, bv. dienstverleningen voor de buurt, tentoonstellingen, rommelmarkt voor kinderen, toneelvoorstellingen,...
- Bezoek aanmoedigen en aangenamer maken bv. speeltuigen voor kinderen en gezellige cafetaria.
- Internet ter beschikking stellen.
- Gezelschapsdieren kunnen veel vriendschap en verstrooiing geven aan senioren.

3.5. Etnisch – culturele minderheden

3.5.1. Gelijke kansen en inburgering

Diversiteit binnen de samenleving is een positief gegeven, maar vergt ook een actief beleid, zowel om de gelijke kansen te bevorderen als om het inburgeringsproces te versnellen.

Het bevorderen van gelijke kansen van jongsaf aan wordt mee ondersteund door het integratiebeleid of inburgeringsbeleid. De maatschappelijke integratie van etnisch-culturele minderheden vergt, ook vanuit het OCMW, de nodige beleidsaandacht.

3.5.2. Betere toegang van allochtone hulpvragers tot reguliere hulpverlening

De laatste jaren is het besef gegroeid dat integratie het best gediend is als allochtonen met hulpvragen aansluiting vinden bij de reguliere voorzieningen i.p.v. bij voorzieningen speciaal voor allochtonen. In de praktijk verloopt dit niet altijd zo vlot door een te hoge drempel, gebrek aan informatie, communicatieproblemen (taal en culturele verschillen), ...

Overleg met de hulpverlening en de minderhedenorganisaties is aangewezen om daadwerkelijk op het terrein van het welzijnswerk integratie te realiseren door ook de hulpvragers van allochtone origine aansluiting te laten vinden bij het integrale en geïntegreerde aanbod sociale dienstverlening.

4. Inclusieve domeinen

4.1. Gezondheidszorg: een kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor iedereen

In de praktijk blijft een deel van de bevolking verstoken van het recht op gezondheidszorg. Het OCMW wordt hier op verschillende manieren mee geconfronteerd, o.m. via de vragen om dringende medische hulp, de ASZ-dienstverlening, de thuiszorg.

Een proactief beleid is noodzakelijk om het recht op gezondheidszorg te garanderen voor iedereen, dit zowel wat de eerstelijnsgezondheidszorg betreft als de meer gespecialiseerde medische zorg.

In dit verband is o.m. belangrijk om te waken over en stimulansen te bieden op het gebied van de betaalbaarheid van de gezondheidszorg.

Preventief medisch onderzoek en tandverzorging bij kansarmen hebben hun nut al bewezen. Toch is het zo dat niet alle groepen bereikt worden. "Voorkomen is beter dan genezen" moet hoe dan ook gepromoot worden.

Verdere samenwerking met LOGO (Lokaal Gezondheidsoverleg) en SIT (Samenwerkingsinitiatief Thuiszorg) is aangewezen om toegankelijke gezondheidsbevordering te realiseren.

De inspanningen in de preventieprogramma's (griepvaccinatie, mammo-screening, gezonde voeding,...) en zorgprogramma's (bv. Diabetes Project Aalst) moeten continu uitgebouwd worden.

De palliatieve zorgenverstrekking (residentieel en in de thuiszorg) moet kunnen meegroeien met de zorgvraag.

Het ASZ vervult een cruciale rol en voorbeeldfunctie in het aanbieden van betaalbare hospitaalzorg. De Aalstenaar moet de mogelijkheid hebben zich geneeskundige verzorging te verschaffen tegen de sociaal verantwoorde tarieven van de Conventie met de ziekenhuisartsen.

Het bestuur van het ASZ moet hiervoor garant staan: voor elke discipline moet een aanvaardbaar aantal prestaties aangeboden worden aan conventietarief. Elke ASZ-dienst is tenminste gedeeltelijk geconventioneerd.

Een supplementair honorarium mag enkel gevraagd worden aan patiënten op een éénpersoonskamer.

4.2. Cultuurparticipatie voor kansarmen en kinderen

Er zijn in Aalst de voorbije jaren bijzondere en sterk gesmaakte stappen gezet om de culturele participatie voor kansengroepen te verhogen. Dit kon door een resultaatgerichte samenwerking van stadsbestuur en OCMW met de Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen, SOS Schulden op School, tal van culturele en vrijetijdsorganisaties en scholen. De bestaande inspanningen vanuit het stedenfonds, de cultuurparticipatiewerking OCMW en het stedelijk socio-cultureel beleid hebben tastbaar resultaat gekregen en verdienen verder gezet te worden.

Dank zij de 'kansenpas' – het symbool van deze brede samenwerking – kunnen kinderen mee op schooluitstap en wordt deelname aan socio-culturele activiteiten ook betaalbaar voor wie over een beperkt inkomen beschikt.

Terecht plaatst het KB op de cultuurparticipatie bij dergelijke projecten de OCMW's in een regisseursfunctie voor dit doelgroepenbeleid. Dit thema krijgt versterkt aandacht in de nieuwe stedenfondsbeleidsovereenkomst en het nieuwe cultuur-, jeugd- en sport- en minderhedenbeleidsplan en het lokaal onderwijsbeleidsplan in opmaak.

4.3. Woonbeleid

4.3.1. Meer sociale woongelegenheden en woonkwaliteit

De voorbije jaren zijn in Aalst belangrijke structurele stappen gezet voor de noodzakelijke inhaaloperatie inzake sociale woningen.

Het is nodig om dit sociaal huisvestingsbeleid krachtig verder te zetten. Er kan meer gebruik gemaakt worden van het voorkeepsrecht. Zowel stad als OCMW zijn "bevoorrechte" kopers. Via diverse kanalen kunnen deze panden gerenoveerd worden tot comfortabele energiezuinige doorstroomwoningen, sociale woningen, en andere.

Het OCMW moet in dit verband vooral onderzoeken hoe het aanmoedigen van woningaanpassingen aan de zorgbehoeften het best kan gerealiseerd worden. Doelgroepen hierbij zijn vooral: ouderen met een verminderde fysieke integriteit en personen met een handicap. Goed doordachte toepassing van een verbouwingspremie in functie van zorgbehoeften, zoals voorzien in het zorgstrategisch plan, kan mee bijdragen tot de beperking van de vraag naar woon- en zorgcentra door mensen met een lagere zorggraad.

Woonkwaliteit omvat ook het "gezond wonen". Het belang van het "binnenmilieu" wordt geïllustreerd door het feit dat mensen meer dan 90% van de tijd binnenshuis doorbrengen. De oorzaak van binnenmilieuproblemen is vaak terug te brengen tot vocht, gebrekkige ventilatie en verkeerd materiaalgebruik. Er speelt eveneens de sociale problematiek mee, daar de meest ongezonde woningen vaak bewoond worden door de sociaal en financieel zwakkeren en de gezondheidskloof tussen kansarmen en de anderen wordt hierdoor verder in de hand gewerkt. Het lokaal bestuur moet zijn inwoners bewustmaken zodat ze zelf gezonde keuzes kunnen maken en een actief beleid voeren rond "gezond wonen".

4.3.2. Samenwerking rond woon – en welzijnsproblemen

Zowel bij het OCMW als de huisvestingsmaatschappijen, woonwinkel en diverse andere organisaties worden situaties aangemeld waarin een woonproblematiek samengaat met een ruimere sociale nood.

In sommige gevallen brengt de inschakeling van een begeleidende sociale dienst een oplossing. In het kader van een efficiënt welzijnsbeleid is het dus gewenst om de 'woon-welzijns' problematiek niet aan het toeval over te laten, maar om met de verschillende betrokken organisaties goede samenwerkingsafspraken te maken.

5. Personeel

Het personeel is het belangrijkste instrument voor een kwalitatief hoogstaande sociale dienstverlening van het OCMW aan de Aalstenaars. Een goed beleid kan enkel gegarandeerd worden als de klantvriendelijkheid, betrokkenheid, bewogenheid en deskundigheid van het personeel centraal staan en zij kunnen rekenen op stevige administratieve, logistieke en technische diensten.

5.1. Een aangepast personeelskader

In verscheidene diensten is het personeelsbestand niet mee gegroeid met het toegenomen werkvolume en is er een extra inspanning nodig om tekortkomingen weg te werken. Waar nodig moet het OCMW-personeelskader aangepast worden. Voor de rusthuizen zal een specifiek kader worden uitgewerkt.

De personeelsuitbreiding moet financieel mogelijk gemaakt worden door maximale toepassing van mogelijke subsidiëringskanalen en zelfs besparingsmaatregelen.

Strategisch en operationeel management "ontmoeten" elkaar in voortdurend overleg, met respect voor de administratieve hiërarchie, maar met kansen en inbreng van iedereen. Een nieuwe visie op leidinggeven en management wordt geïmplementeerd.

Dat de sociale opdracht van het OCMW de kerntaak uitmaakt moet ook in de organisatie beter tot uiting kunnen komen. Zo moet de onderbemanning op diensten, gerelateerd aan het sociale luik, prioritair opgelost worden.

5.2. Professionele inzet en jobtevredenheid

De OCMW-dienstverlening van vandaag vergt de nodige deskundigheid, sociale vaardigheden en inzet om deze op een kwaliteitsvolle en professionele manier te kunnen aanbieden aan de bevolking. Een nieuwe huisstijl zal geïntroduceerd worden. Maar anderzijds moet er ook aandacht gegeven worden aan de tevredenheid van het personeel.

Naast het aanwervingsbeleid dat gericht is op het selecteren van de 'juiste persoon op de juiste plaats' zijn daarom ook de kwalitatieve aspecten van de werksituatie belangrijk, met als doel een tevreden personeel en tevreden cliënten. Dit kan bijvoorbeeld door meer aangepaste infrastructuur, voldoende vorming, teambuilding, peter of meter voor de nieuwkomers en toezien op voldoende en verbeterde informatie naar en communicatie met het personeel. Het personeelsbeleid van het OCMW is contextgebonden, stelt de mens centraal, is gedragen door een communicatie en wordt gekenmerkt door dynamiek.

Ook moet er extra aandacht besteed worden aan het sneller vervangen van ziek personeel via een vervangingspool, een gezinsvriendelijk arbeidsklimaat (met o.m. vakantieregelingen en glijdende werkuren), het draagbaarder maken van het einde van de loopbaan.

Door de vereenvoudiging van de administratieve procedures voor de maatschappelijk werkers bij de opmaak van sociale dossiers wordt meer ruimte vrijgemaakt voor begeleiding en ontstaat een klantvriendelijkere werkwijze. Met een betere klantgerichtheid wil het OCMW bijdragen tot een hogere klanttevredenheid.

Er dient voortdurend te worden onderzocht voor welke taken een betere samenwerking mogelijk is tussen diensten en personeel van het OCMW en de stad.

Zowel de OCMW raadsleden als het personeel dienen op te treden als ambassadeur van dit plan. In vele gevallen zijn het ook de medewerkers van het OCMW die geconfronteerd worden met vaak structurele problemen. Naast het signaliseren van deze noden en behoeften, kunnen de OCMW medewerkers, op basis van hun ervaring en deskundigheid, ook voorstellen doen om tot oplossingen te komen. Zo treedt het OCMW op als regisseur van het welzijnsveld en gangmaker voor structurele oplossingen.

OCMW Aalst
Gasthuisstraat 40
9300 Aalst
info@ocmwaalst.be
www.ocmwaalst.be